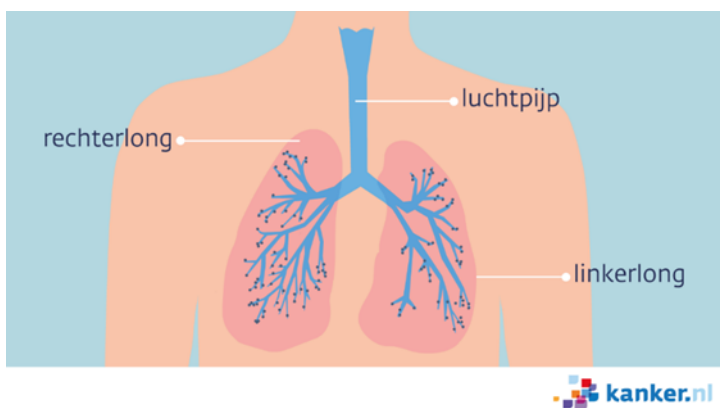

Radiotherapie

Longkanker en bestraling

U komt naar de afdeling Radiotherapie omdat er bij u longkanker is vastgesteld. Bestraling is een onderdeel van uw behandeling. In deze folder krijgt u meer informatie over bestraling bij longkanker.

Wat is het doel van bestralen?

De radiotherapie heeft als doel de tumor weg te krijgen.

Chemotherapie en/of immunotherapie kan ook een onderdeel zijn van de behandeling. Over deze behandeling en de eventuele bijwerkingen krijgt u aparte voorlichting van uw longarts.

Welk gebied wordt bestraald?

Het gebied dat bestraald wordt noemen we het doelgebied. Het doelgebied van de bestraling hangt af van de plek van de kanker in de long, de uitbreiding in de omgeving en eventueel aangedane lymfeklieren.

Wat zijn de voorbereidingen op de bestraling?

CT-scan

Als voorbereiding op de bestraling wordt een CT-scan gemaakt. Met de CT-scan bepaalt uw zorgverlener het te bestralen gebied en zal het bestralingsplan gemaakt worden.

De CT-scan wordt gemaakt in bestralingshouding. Dit is dezelfde houding als waarin u later bestraald wordt, u ligt op uw rug met de armen boven uw hoofd in armsteunen. We houden tijdens de CT-scan rekening met uw ademhaling. Om dit te registreren wordt er een blokje op uw buik geplaatst. Hierdoor kunnen we zien of en hoe de tumor beweegt tijdens de ademhaling.

CT-scanner

Soms wordt via een infuus contrastvloeistof toegediend om de bloedvaten beter zichtbaar te maken. Als u een contrastallergie heeft is het belangrijk dit te melden.

PET CT-scan

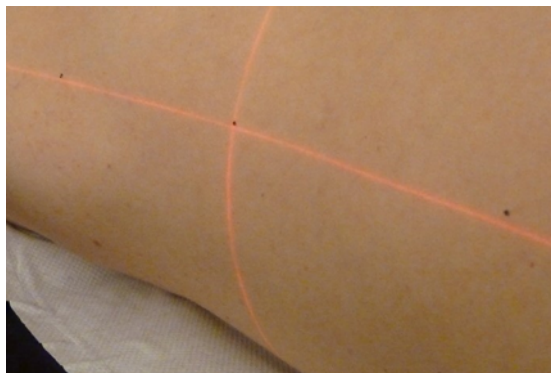
Soms wordt een PET CT-scan in bestralingshouding gemaakt om het bestralingsgebied te kunnen bepalen. Op de PET-CT worden ook aanvullende scans gemaakt om de ademhaling te registreren.

PET CT-scanner

Uw zorgverlener bespreekt met u of er een PET CT-scan in bestralingshouding zal worden gemaakt.

De radiotherapeutisch laborant zal een aantal tatoeage-puntjes op uw lichaam aanbrengen. Deze puntjes zijn nodig om u later op het bestralingstoestel in de juiste houding te kunnen leggen.

Hoe gaat de bestraling?

- Het bestralingstoestel richt een bundel röntgenstralen met hoge energie van verschillende kanten op het gebied dat bestraald moet worden.
- Uw zorgverlener vertelt u hoeveel bestralingen u krijgt.
- De bestralingen vinden plaats op werkdagen, meestal vijf keer per week. Radiotherapeutisch laboranten voeren de bestralingen uit.
- Nadat u zich bij de balie heeft gemeld kunt u in de wachtkamer gaan zitten. Als u aan de beurt bent vragen wij u plaats te nemen in een kleedkamer. Daar ontbloot u uw bovenlichaam. Wij raden u aan een T-shirt, vest of doek mee te nemen. Deze kunt u omslaan als u naar de bestralingsruimte loopt.
- Tijdens de bestraling ligt u op het bestralingstoestel met uw armen in de armsteunen. De radiotherapeutisch laboranten leggen u in dezelfde houding als tijdens de CT-scan neer. Zij gebruiken daar de tatoeagepuntjes voor. Als eerste wordt er een controle scan gemaakt. Het bestralingsapparaat zal om u heen draaien. De radiotherapeutisch laboranten beoordelen de scan en verplaatsen zo nodig de tafel waarop u ligt. Als u goed ligt wordt er met de bestraling gestart. Van de bestraling zelf voelt u niets.
- In totaal duurt de behandeling meestal 10-20 minuten, waarvan de bestraling zelf maar een paar minuten duurt.

Bestralingstoestellen

Tijdens de bestralingsperiode zult u afspraken met uw zorgverlener hebben om te kijken of er bijwerkingen zijn en eventuele vragen te bespreken. Deze afspraken komen op de afsprakenlijst te staan en zijn aansluitend aan de bestralingsafpraak.

Welke bijwerkingen zijn er?

Bijwerkingen die tijdens, en kort na de bestraling optreden (acute bijwerkingen):

Vermoeidheid

Vermoeidheid kan voorkomen tijdens en na de behandeling. Het bestralen zelf kost energie, maar ook het heen en weer reizen naar de afdeling Radiotherapie. Ook de diagnose met bijbehorende spanningen levert vermoeidheid op. Voldoende beweging kan helpen klachten van vermoeidheid te verminderen.

Hoestklachten

Door de bestraling kunt u een droge prikkelhoest krijgen. Als het nodig is, kan uw zorgverlener medicijnen tegen het hoesten voorschrijven.

Slikklachten/slijmvorming

Als gevolg van de bestraling kan de slokdarm geïrriteerd raken en kunt u slikklachten krijgen. Het slikken van voedsel kan dan pijnlijk zijn en daardoor soms moeilijk gaan. Als u pijn heeft kan uw zorgverlener medicijnen voorschrijven. Soms treedt extra slijmvorming op. Soms is het nodig om een voedingssonde te plaatsen. In de weken na de bestralingen nemen de slikklachten af.

Huidirritatie

Soms kan door de bestraling de huid in het bestraalde gebied, vaak op de rug en op de borstkas, rood worden en geïrriteerd raken. U kunt dan jeuk en een branderig gevoel krijgen. De doktersassistente is dagelijks aanwezig voor advies bij de verzorging van de huid. Enkele weken na de bestralingen herstelt de huid zich weer.

Bijwerkingen die later kunnen optreden

De bestraling kan ook bijwerkingen geven die pas maanden tot jaren later tot uiting komen:

Kortademigheid en/of hoesten

Enkele weken tot maanden na de bestralingsbehandeling kan er een ontsteking in de long ontstaan. Hierdoor kunt u klachten krijgen zoals een prikkelhoest. Dit is hoesten zonder dat u slijm opgeeft. Soms kunt u hierbij ook kortademig zijn. Neemt u in dat geval contact op met uw longarts.

Longfunctie

Er is kans dat uw longfunctie vermindert door de bestralingen. Meestal heeft u daar in het dagelijks leven geen last van. Als u een nieuwe longfunctietest moet ondergaan, kunnen de waarden wat minder zijn dan voordat u ziek werd.

Wat gebeurt er na de radiotherapie?

Controleafspraken

Enkele weken na de laatste bestraling heeft u een controleafspraak op de afdeling Radiotherapie. Dit kan telefonisch zijn of een fysieke afspraak. Afhankelijk van de persoonlijke situatie kan dit afwijken. Deze afspraak is bedoeld om te controleren of de acute bijwerkingen zijn genezen en om eventuele vragen te beantwoorden.

Na de behandeling blijft u regelmatig onder controle bij uw longarts.

Heeft u nog vragen?

Vragen over uw behandeling kunt u altijd stellen aan uw zorgverlener.

Wilt u meer informatie?

Meer informatie vindt u op de volgende websites:

- www.kanker.nl/bibliotheek/longkanker/wat-is/2226-longkanker
- www.ipso.nl Bij de IPSO-inloophuizen kan iedereen die met kanker is geconfronteerd terecht voor een luisterend oor, lotgenotencontact en activiteiten
- www.longkankernederland.nl